Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (sedmo vijeće)

6. srpnja 2017.*

„Žalba – Tržišno natjecanje – Zabranjeni sporazumi – Tržište projekata koji se odnose na plinom izolirane sklopne uređaje – Odluka Europske komisije donesena nakon što je Opći sud Europske unije djelomično poništio prvotnu odluku – Izmjena novčanih kazni – Prava obrane – Nedonošenje nove obavijesti o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku – Jednako postupanje – Zajednički pothvat – Izračun početnog iznosa – Stupanj doprinosa povredi – Pravomoćnost“

U predmetu C-180/16 P,

povodom žalbe na temelju članka 56. Statuta Suda Europske unije, podnesene 29. ožujka 2016.,

Toshiba Corp., sa sjedištem u Tokiju (Japan), koju zastupaju J. F. MacLennan, *solicitor*, S. Sakellariou, *dikigoros*, A. Schulz, *Rechtsanwalt*, i J. Jourdan, odvjetnik,

žalitelj,

a druga stranka postupka je:

Europska komisija, koju zastupa N. Khan, u svojstvu agenta,

tuženik u prvom stupnju,

SUD (sedmo vijeće),

u sastavu: A. Prechal (izvjestitelj), predsjednik vijeća, A. Rosas i C. Toader, suci,

nezavisni odvjetnik: E. Tanchev,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 26. travnja 2017.,

donosi sljedeću

Presudu

1 Svojom žalbom, društvo Toshiba Corp. zahtijeva poništenje presude Općeg suda Europske unije od 19. siječnja 2016., Toshiba/Komisija (T-404/12, u daljnjem tekstu: pobijana presuda, EU:T:2016:18), kojom je taj sud odbio njegovu tužbu za poništenje Odluke Komisije C(2012) 4381 od 27. lipnja 2012.

* Jezik postupka: engleski

o izmjeni Odluke C(2006) 6762 *final* od 24. siječnja 2007. o postupku primjene članka 81. [UEZ-a (koji je postao članak 101. UFEU-a)] i članka 53. Sporazuma o EGP-u u dijelu u kojem je upućena društvima Mitsubishi Electric Corporation i Toshiba Corporation (Predmet COMP/39.966 – Plinom izolirani sklopni uređaji – Novčane kazne) (u daljnjem tekstu: sporna odluka).

Okolnosti spora i sporna odluka

2 U točkama 1. do 20. pobijane presude okolnosti spora izložene su na sljedeći način:

„1 [Društvo Toshiba], japansko je društvo koje djeluje u različitim sektorima te osobito u području plinom izoliranih sklopnih uređaja (u daljnjem tekstu: GIS). Između listopada 2002. i travnja 2005., njegovu je djelatnost u području GIS-a izvršavalo zajedničko društvo, odnosno TM T&D Corp., u kojem je [žalitelj] držao jednake udjele kao društvo Mitsubishi Electric Corp. (u daljnjem tekstu [Mitsubishi]) i koje je likvidirano 2005.

2 Komisija Europskih zajednica donijela je 24. siječnja 2007. Odluku C (2006) 6762 *final* o postupku primjene članka 81. [UEZ-a] i članka 53. Sporazuma o EGP-u (predmet COMP/F/38.899 – Plinom izolirani sklopni uređaji) (u daljnjem tekstu: Odluka iz 2007.).

3 Komisija je u svojoj Odluci iz 2007. utvrdila da je na tržištu GIS-a Europskog gospodarskog prostora (EGP) između 15. travnja 1988. i 11. svibnja 2004. postojala jedinstvena i trajna povreda članka 81. UEZ-a i članka 53. Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru te je adresatima navedene odluke, odnosno europskim i japanskim proizvođačima GIS-a, izrekla novčane kazne […]

4 Povreda na koju se odnosi Odluka iz 2007. sastojala se od tri ključna elementa:

— sporazum potpisan u Beču 15. travnja 1988. (u daljnjem tekstu: Sporazum GQ) koji se odnosio na dodjelu projekata u vezi s GIS-om na svjetskoj razini u skladu s dogovorenim pravilima kako bi se zadržale kvote koje su uvelike odražavale procijenjene povijesne tržišne udjele; koji je bio mjerodavan na svjetskoj razini, uz iznimku Sjedinjenih Američkih Država, Kanade, Japana i 17 zemalja zapadne Europe, a temeljio se na dodjeli „zajedničke japanske kvote" japanskim proizvođačima i „zajedničke europske kvote" europskim proizvođačima;

— usporednog dogovora (u daljnjem tekstu: zajednički dogovor) na temelju kojeg su, s jedne strane, projekti GIS-a u Japanu i državama europskih članova zabranjenog sporazuma bili predviđeni za japanske članove, odnosno za europske članove zabranjenog sporazuma te, s druge strane, projekti GIS-a u drugim europskim zemljama također bili predviđeni za europsku skupinu, s obzirom na to da su se japanski proizvođači obvezali da neće dostaviti ponude za projekte u Europi; ipak, takve je projekte u zamjenu za tu obvezu trebalo prijaviti japanskoj skupini te ih pripisati „zajedničkoj europskoj kvoti" predviđenoj sporazumom GQ;

— sporazuma potpisanog u Beču 15. travnja 1988., naslovljenog „E-Group Operation Agreement for GQ-Agreement" (u daljnjem tekstu: sporazum EQ), koji su potpisali članovi europske skupine proizvođača i čiji je cilj bio podjela projekata GIS-a dodijeljenih navedenoj skupini na temelju sporazuma GQ.

5 Komisija je u članku 1. Odluke iz 2007. utvrdila da je [društvo Toshiba] sudjelova[l]o u povredi u razdoblju od 15. travnja 1988. do 11. svibnja 2004.

6 [Društvu Toshiba] je, u članku 2. Odluke iz 2007., za povredu iz članka 1. Odluke iz 2007. izrečena novčana kazna u iznosu od 90 900 000 eura, od čega 4 650 000 eura, što odgovara povredi koju je počinilo društvo TM T&D, treba solidarno platiti s društvom [Mitsubishi].

7 [Društvo Toshiba] je 18. travnja 2007. podni[jel]o tužbu protiv Odluke iz 2007.

8 Presudom od 12. srpnja 2011., Toshiba/Komisija (T-113/07, EU:T:2011:343), s jedne strane, Opći sud odbio je […] tužbu [društva Toshiba] u dijelu u kojem se odnosila na poništenje članka 1. Odluke iz 2007. S druge strane, Opći sud je poništio članak 2. točke (h) i (i) Odluke iz 2007. u dijelu u kojem se odnosio na [društvo Toshiba] zbog toga što je Komisija povrijedila načelo jednakog postupanja time što je, u okviru izračuna iznosa novčane kazne, kao referentnu godinu za [društvo Toshiba] odabrala godinu različitu od one koju je odabrala za europske sudionike u povredi.

9 [Društvo Toshiba] je 23. rujna 2011. pred Sudom podni[jel]o žalbu protiv presude [od 12. srpnja 2011., Toshiba/Komisija (T-113/07, EU:T:2011:343)].

10 Komisija je 15. veljače 2012. [društvu Toshiba] poslala dopis o činjeničnom stanju u kojem je navela da namjerava donijeti novu odluku kojom će mu izreći novčanu kaznu (u daljnjem tekstu: dopis o činjeničnom stanju). Komisija je iznijela činjenice koje su, prema njezinuom mišljenju, bile relevantne za izračun iznosa te novčane kazne, s obzirom na presudu [od 12. srpnja 2011., Toshiba/Komisija (T-113/07, EU:T:2011:343)].

11 [Društvo Toshiba] je podni[jel]o svoja očitovanja o dopisu o činjeničnom stanju 7. i 23. ožujka 2012.

12 Dana 12. lipnja 2012. održan je sastanak između zastupnika [društva Toshiba] i skupine Komisije zadužene za predmet.

13 [Spornom odlukom] izmijenjen je članak 2. Odluke iz 2007. dodavanjem novih točaka (h) i (i). Točkom (h) [društvu Toshiba] je izrečena je novčana kazna u iznosu od 4 650 000 eura koju treba platiti solidarno s [društvom Mitsubishi]. Točkom (i) [društvu Toshiba] je, kao jedinom odgovornom, izrečena novčana kazna u iznosu od 56 793 000 eura.

14 Kako bi ispravila nejednako postupanje koje Opći sud kritizira u presudi [od 12. srpnja 2011., Toshiba/Komisija (T-113/07, EU:T:2011:343)], Komisija se u [spornoj] odluci oslonila na ukupni prihod od GIS-a u 2003. Budući da je tijekom te godine za [društvo Toshiba] i [društvo Mitsubishi] djelatnosti u području GIS-a obavljalo društvo TM T&D, Komisija je uzela u obzir njegov prihod u 2003. (uvodne izjave 59. i 60. [sporne] odluke).

15 Tako je Komisija, kao prvo, u okviru nejednakog postupanja u svrhu odražavanja doprinosa različitih sudionika u zabranjenom sporazumu, izračunala tržišni udio društva TM T&D u pogledu GIS-a za 2003. (15 do 20 %) te ga je uvrstila u drugu kategoriju u skladu s kategorizacijom utvrđenom u uvodnim izjavama 482. do 488. Odluke iz 2007. Slijedom toga, društvu TM T&D bio je dodijeljen hipotetski početni iznos od 31 000 000 eura (uvodna izjava 61. [sporne] odluke).

16 Kao drugo, kako bi se odrazile nejednake sposobnosti [društva Toshiba] i društva [Mitsubishi] da pridonesu povredi u razdoblju koje je prethodilo osnivanju društva TM T&D, početni iznos tog društva bio je podijeljen među njegovim dioničarima razmjerno njihovoj prodaji GIS-a u 2001., posljednjoj punoj godini koja je prethodila osnivanju društva TM T&D. Slijedom toga, [društvu Toshiba] je dodijeljen početni iznos od 10 863 199 eura, a društvu [Mitsubishi] početni iznos od 20 136 801 eura (uvodne izjave 62. i 63. [sporne] odluke).

17 Kao treće, kako bi se osiguralo da novčana kazna ima odvraćajući učinak, Komisija je na [društvo Toshiba], na temelju njegova prihoda u 2005., primijenila odvraćajući koeficijent 2 (uvodne izjave 69. do 71. [sporne] odluke).

18 Kao četvrto, kako bi se odrazilo trajanje povrede tijekom razdoblja koje je prethodilo osnivanju društva TM T&D, […] početni iznos [društva Toshiba] povećan je za 140 % (uvodne izjave 73. do 76. [sporne] odluke).

19 Kao peto, kako bi se odrazilo trajanje povrede tijekom razdoblja djelovanja društva TM T&D, [društvu Toshiba] i društvu [Mitsubishi] solidarno je izrečen iznos od 15 % hipotetskog početnog iznosa društva TM T&D (uvodna izjava 77. [sporne] odluke).

20 Naposljetku, kao šesto, iznos solidarne novčane kazne pomnožen je s odvraćajućim koeficijentom dodijeljenim [društvu Toshiba] te mu je pojedinačno izrečen iznos koji proizlazi iz tog umnoška i koji je veći od iznosa solidarne novčane kazne (uvodna izjava 78. [sporne] odluke).”

3 Presudom od 19. prosinca 2013., Siemens i dr./Komisija (C-239/11 P, C-489/11 P i C-498/11 P, neobjavljena. EU:C:2013:866), Sud je, među ostalim, odbio žalbu koju je društvo Toshiba podnijelo protiv presude Općeg suda od 12. srpnja 2011., Toshiba/Komisija (T-113/07, EU:T:2011:343).

Postupak pred Općim sudom i pobijana presuda

4 Zahtjevom podnesenim tajništvu Općeg suda 12. rujna 2012., društvo Toshiba podnijelo je tužbu za poništenje sporne odluke i, podredno, smanjenje novčane kazne koja mu je izrečena.

5 U prilog svojoj tužbi, društvo Toshiba istaknulo je pet tužbenih razloga od kojih se, prvi, temeljio na povredi načela dobre uprave i proporcionalnosti, drugi, na povredi njegovih prava obrane, treći, na povredi načela jednakog postupanja u pogledu početnog iznosa novčane kazne, četvrti, na povredi obveze obrazlaganja i, peti, na povredi načela jednakog postupanja u pogledu određivanja stupnja odgovornosti društva Toshiba u odnosu na europske sudionike u povredi.

6 Opći je sud pobijanom presudom odbio tu tužbu.

Zahtjevi stranaka

7 Svojom žalbom društvo Toshiba od Suda zahtijeva da:

— ukine pobijanu presudu, i

— poništi spornu odluku, ili smanji iznos novčane kazne koja mu je izrečena na temelju članka 261. UFEU-a, ili predmet vrati Općem sudu kako bi u skladu s presudom Suda odlučio o pravnim pitanjima i, u svakom slučaju,

— Komisiji naloži snošenje troškova ove žalbe i prvostupanjskog postupka.

8 Komisija od Suda zahtijeva da:

— odbije žalbu i

— društvu Toshiba naloži snošenje troškova žalbenog postupka.

O žalbi

9 U potporu svojoj žalbi, društvo Toshiba ističe tri žalbena razloga od kojih se, prvi, temelji na povredi njegovih prava obrane jer spornoj odluci nije prethodila nova obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku, drugi, na povredi načela jednakog postupanja u pogledu početnog iznosa novčane kazne i, treći, na povredi načela jednakog postupanja u pogledu određivanja stupnja odgovornosti društva Toshiba u odnosu na europske sudionike u povredi.

Prvi žalbeni razlog koji se temelji na povredi prava obrane jer spornoj odluci nije prethodila nova obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku

Argumentacija stranaka

10 Svojim prvim žalbenim razlogom društvo Toshiba prigovara Općem sudu da je u točkama 34. do 47. pobijane presude odbio prvi dio njegova tužbenog razloga kojim je to društvo tvrdilo da mu je, nakon presude Općeg suda od 12. srpnja 2011., Toshiba/Komisija (T-113/07, EU:T:2011:343), Komisija morala poslati novu obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku prije donošenja sporne odluke te da je, time što mu je samo poslala dopis o činjeničnom stanju, Komisija povrijedila njegova prava obrane a osobito njegovo pravo na saslušanje.

11 Društvo Toshiba smatra da se Obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku od 20. travnja 2006. (u daljnjem tekstu: Obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku iz 2006.) isključivo odnosi na Odluku iz 2007. Stoga je Opći sud u točki 42. pobijane presude pogrešno utvrdio da činjenica da je spornom odlukom izmijenjena Odluka iz 2007. znači da je postupak njezina donošenja „dio […] nastavka postupka u kojem je donesena Odluka iz 2007.”.

12 Kao što je Opći sud u točki 74. pobijane presude pravilno utvrdio, kad je riječ o izricanju dodatnog iznosa novčane kazne, Komisija je osobito bilo dužna društvu Toshiba pružiti dodatne informacije o načinima provedbe svoje namjere da osigura odvraćajući učinak novčane kazne kako bi mu omogućila da učinkovito iznese svoje stajalište. Međutim, ta je tvrdnja nespojiva sa zaključkom iz iste točke pobijane presude da mu nije morala poslati novu obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku u kojoj se nalaze te informacije.

13 Društvo Toshiba tvrdi da s obzirom na to da dopis o činjeničnom stanju nema posebnu postupovnu važnost, kao što je Opći sud istaknuo u točki 75. pobijane presude, te da je Obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku jedini postupovni mehanizam predviđen pravom tržišnog natjecanja Unije da mu se potrebni podaci dostave kako bi mu se zajamčila mogućnost da ga Komisija sasluša, poštovanje njegova prava na saslušanje u pogledu načina izračuna novčane kazne koju mu je Komisija namjeravala izreći u ovom je slučaju nalagalo da mu se pošalje nova obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku.

14 Komisija odgovara da ako prvi žalbeni razlog treba tumačiti na način da se njime tvrdi da se novčana kazna može izreći samo nakon što je proveden novi postupak, uključujući slanjem nove obavijesti o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku u kojoj se navode sve činjenice kojima se utvrđuje povreda, taj je razlog nedopušten jer nije istaknut pred Općim sudom.

15 U svakom slučaju, taj je žalbeni razlog očito neosnovan.

16 Kao prvo, Opći je sud u točki 42. pobijane presude pravilno utvrdio da je postupak u kojem je donesena sporna odluka dio nastavka postupka u kojem je donesena Odluka iz 2007. Naime, prema ustaljenoj sudskoj praksi, odluka je nezakonita tek od trenutka u kojem nezakonitost nastane.

17 Zatim, iako je, u ovom slučaju, Komisija poslala dopis o činjeničnom stanju prije donošenja sporne odluke, ona to nije morala učiniti jer je zahtjev utvrđen ustaljenom sudskom praksom Suda, u skladu s kojim se poduzetnike mora izvijestiti o Komisijinoj namjeri izricanja novčane kazne prije donošenja odluke, već poštovan Obaviješću o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku iz 2006.

18 Naposljetku, točka 74. zahvaćena je pogreškom koja se tiče prava. Naime, sudska praksa na koju se poziva Opći sud odnosi se samo na zahtjev u skladu s kojim se poduzetniku koji je predmet istrage tijekom upravnog postupka mora omogućiti da učinkovito izrazi svoje stajalište o postojanju i važnosti činjenica i navedenih okolnosti kao i o dokumentima koje je Komisija priložila u prilog svojoj tvrdnji postojanja povrede pravila UFEU-a o tržišnom natjecanju. S druge strane, ta se sudska praksa ne odnosi na izračun novčane kazne izrečene nakon što je utvrđeno postojanje takve povrede.

Ocjena Suda

19 Najprije valja odbiti prigovor nedopuštenosti koji je istaknula Komisija.

20 Naime, ako društvo Toshiba svojim prvim žalbenim razlogom prigovara Općem sudu da je odbio njegovu argumentaciju u skladu s kojom Komisija nije mogla donijeti spornu odluku a da mu ne uputi novu obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku, kojim, među ostalim, tvrdi da suprotno onomu što je Opći sud presudio, postupak u kojem je donesena sporna odluka nije dio nastavka postupka u kojem je donesena Odluka iz 2007., jasno je da nije riječ o novom razlogu.

21 U pogledu merituma, Opći se sud u točkama 40. i 41. pobijane presude pravilno pozvao na načelo utvrđeno ustaljenom sudskom praksom Suda u skladu s kojim Komisija, kako bi ispunila svoju obvezu poštovanja prava poduzetnika na saslušanje, u Obavijesti o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku mora navesti da će ispitati treba li predmetnim poduzetnicima izreći novčane kazne i iznijeti glavne činjenične i pravne elemente koji bi mogli dovesti do novčane kazne, kao što su težina i trajanje navodne povrede i je li ona počinjena namjerno ili iz nepažnje. Iz te ustaljene sudske prakse također proizlazi i da Komisija, s druge strane, ako je navela činjenične i pravne elemente na kojima će temeljiti svoj izračun iznosa novčane kazne, nije obvezna pojasniti način na koji će upotrijebiti svaki od tih elemenata za određivanje iznosa novčane kazne (vidjeti osobito presudu od 28. lipnja 2005., Dansk Rørindustri i dr./Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P do C-208/02 P i C-213/02 P, EU:C:2005:408, t. 428. i 437.).

22 Opći je sud također pravilno presudio, u točki 42. pobijane presude, da s obzirom na to da je donošenju Odluke iz 2007. prethodila Obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku iz 2006. i budući da se u spornoj odluci izričito navodi da je njome izmijenjena Odluka iz 2007., postupak njezina donošenja dio je nastavka postupka u kojem je donesena Odluka iz 2007.

23 Opći je sud iz toga, u istoj točki pobijane presude, mogao zaključiti a da pritom nije počinio pogrešku koja se tiče prava, da se pri provjeri poštovanja prava obrane društva Toshiba u postupku u kojem je donesena sporna odluka može uzeti u obzir sadržaj Obavijesti o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku iz 2006. jer on presudom Općeg suda od 12. srpnja 2011., Toshiba/Komisija (T-113/07, EU:T:2011:343)., nije doveden u pitanje.

24 S tim u vezi treba podsjetiti da poništenje akta Unije nužno ne utječe na pripremne akte, s obzirom na to da se postupak koji ima za cilj nadomještanje poništenog akta u načelu može nastaviti točno od trenutka u kojem je nastala nezakonitost. Poništenje akta u načelu ne utječe na valjanost pripremnih mjera koje prethode fazi u kojoj je ta nezakonitost utvrđena. Ako se utvrdi da poništenje ne utječe na valjanost ranijih postupovnih akata, Komisija ne mora, samo zbog tog poništenja, predmetnim poduzetnicima uputiti novu obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku (vidjeti u tom

smislu presudu od 15. listopada 2002., Limburgse Vinyl Maatschappij i dr./Commission, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P do C-252/99 P i C-254/99 P, EU:C:2002:582, t. 73. do 75. kao i 80. i 81.).

25 Osim toga, nakon što je u točkama 43. i 44. pobijane presude utvrdio da je Obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku iz 2006. sadržavala činjenične i pravne navode u pogledu izračuna novčanih kazni koji se zahtijevaju sudskom praksom navedenom u točki 40. te presude, te u točkama 45. i 46. navedene presude, da presudom Općeg suda od 12. srpnja 2011., Toshiba/Komisija (T-113/07, EU:T:2011:343), nije dovedena u pitanje istinitost, relevantnost ili osnovanost tih navoda, činjeničnih utvrđenja koje društvo Toshiba osim toga nije osporavalo, Opći sud je iz toga, u točki 47. pobijane presude, pravilno zaključio da se navedena presuda Općeg suda od 12. srpnja 2011. nije protivila tome da se ti navodi mogu uzeti u obzir prilikom nadzora poštovanja prava obrane društva Toshiba u postupku u kojem je donesena sporna odluka.

26 Nadalje, s obzirom na to da je pogreška koju je Opći sud utvrdio u presudi od 12. srpnja 2011., Toshiba/Komisija (T-113/07, EU:T:2011:343), nastala u trenutku donošenja Odluke iz 2007., u skladu s načelom utvrđenim sudskom praksom navedenom u točki 24. ove presude, poništenje te odluke nije utjecalo na valjanost pripremnih mjera za tu odluku koje su prethodile fazi u kojoj je ta pogreška nastala.

27 Također treba utvrditi da je, u odgovoru na argumentaciju društva Toshiba u skladu s kojom se utvrđena pogreška odnosila na pogrešku koja se tiče materijalnog prava a koja neizbježno utječe na valjanost pripremnih mjera za Odluku iz 2007., Opći sud u točki 62. pobijane presude utvrdio da društvo Toshiba ne pojašnjava kako su pripremne mjere za Odluku iz 2007. bile zahvaćene pogreškom zbog presude Općeg suda od 12. srpnja 2011., Toshiba/Commission (T-113/07, EU:T:2011:343), te je, u točki 63. pobijane presude dodao da se, u svakom slučaju, kritike koje je Opći sud iznio u toj presudi ne odnose ni na činjenično utvrđivanje i pravnu ocjenu povrede koju je počinio tužitelj ni na utvrđivanje čimbenika koje treba uzeti u obzir pri određivanju iznosa novčane kazne nego isključivo na izbor referentnih podataka koji su se trebali upotrijebiti za detaljni izračun, te stoga na element koji nije trebalo navesti u Obavijesti o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku.

28 Iz toga proizlazi da je Opći sud provodeći svoju, u načelu, isključivu ovlast ocjene činjenica i dokaza, utvrdio, a da se pritom društvo Toshiba nije pozvalo ni na kakvo iskrivljivanje tih elemenata, da to društvo nije dokazalo da je poništenje Odluke iz 2007. presudom Općeg suda od 12. srpnja 2011., Toshiba/Komisija (T-113/07, EU:T:2011:343), imalo utjecaj na valjanost Obavijesti o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku iz 2006. te da o tome, osim toga, nije bilo ni riječi s obzirom na to da se utvrđena pogreška nije odnosila na prigovore istaknute protiv društva Toshiba ni na čimbenike koje treba uzeti u obzir prilikom određivanja iznosa njegove novčane kazne.

29 Taj se zaključak, suprotno onom što je tvrdilo društvo Toshiba, ne može dovesti u pitanje s obzirom na načelo koje proizlazi iz sudske prakse navedene u točki 71. pobijane presude i iz kojeg je Opći sud, u točki 74. te presude, zaključio da je Komisija, nakon slanja Obavijesti o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku, bila dužna predmetnom poduzetniku pružiti dodatne informacije o načinima provedbe svoje namjere da osigura odvraćajući učinak novčane kazne kako bi mu omogućila da učinkovito iznese svoje stajalište u tom pogledu.

30 Mora se, naime, utvrditi da takvo načelo ne proizlazi iz sudske prakse Suda na koju se Opći sud poziva u točki 71. pobijane presude, to jest, sudske prakse koja proizlazi iz točke 66. presude od 7. siječnja 2004., Aalborg Portland i dr./Komisija (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P i C-219/00 P, EU:C:2004:6), ni, osim toga, iz drugih presuda Suda, s obzirom na to da u toj sudskoj praksi Sud samo podsjeća na načelo u skladu s kojim poštovanje prava obrane zahtijeva da se zainteresiranom poduzetniku tijekom upravnog postupka omogući da učinkovito izrazi svoje stajalište o postojanju i važnosti činjenica i navedenih okolnosti kao i o dokumentima koje je Komisija priložila u prilog svojoj tvrdnji postojanja povrede Ugovora.

31 Iako je, kao što proizlazi iz prethodno navedenog, točka 74. pobijane presude zahvaćena pogreškom koja se tiče prava, to ne utječe na valjanost pobijane presude s obzirom na to da je njezina izreka dovoljno potkrijepljena drugim pravnim razlozima (vidjeti u tom smislu osobito presudu od 29. ožujka 2011., ThyssenKrupp Nirosta/Komisija, C-352/09 P, EU:C:2011:191, t. 136.).

32 Naime, kao što proizlazi iz prethodnih točaka ove presude, Opći je sud nakon argumentacije iznesene u točkama 40. do 65. pobijane presude, pravilno presudio da, iako Komisija društvu Toshiba nije poslala novu obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku, prava obrane tog društva nisu povrijeđena.

33 Također se može podsjetiti da, iako, u nekim okolnostima, osobito kada Komisija namjerava primijeniti nove smjernice o metodi za utvrđivanje novčanih kazni, i pod uvjetom da to ne znači da neprimjereno anticipira svoju odluku o prigovorima, može biti poželjno da Komisija pruži pojašnjenja o načinu na koji namjerava upotrijebiti obvezna mjerila težine i trajanja povrede radi određivanja iznosa novčanih kazni, svejedno ostaje činjenica da pravo na saslušanje ne obuhvaća takve elemente povezane s metodom određivanja iznosa novčanih kazni (presuda od 28. lipnja 2005., Dansk Rørindustri i dr./Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P do C-208/02 P i C-213/02 P, EU:C:2005:408, t. 438. i 439.).

34 Naposljetku, iako je u ovom slučaju Komisija slanjem dopisa o činjeničnom stanju društvu Toshiba namjeravala pružiti pojašnjenja o novim elementima metode određivanja iznosa za koje je smatrala da su nužni nakon djelomičnog poništenja Odluke iz 2007. presudom Općeg suda od 12. srpnja 2011., Toshiba/Komisija (T-113/07, EU:T:2011:343), te iako je nesporno da je društvo Toshiba moglo u pisanom obliku kao i na sastanku iznijeti svoj stav o tim elementima, kao što je potvrđeno spornom odlukom, svejedno ostaje činjenica da, po svojoj prirodi, ti elementi, u skladu sa sudskom praksom navedenom u točki 21. ove presude, nisu trebali biti navedeni u novoj obavijesti o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku.

35 S obzirom na prethodno navedeno, ovaj žalbeni razlog treba odbiti.

Drugi žalbeni razlog koji se temelji na povredi načela jednakog postupanja u pogledu određivanja početnog iznosa novčane kazne.

Argumentacija stranaka

36 Svojim drugim žalbenim razlogom društvo Toshiba ističe da je Opći sud, odbivši treći tužbeni razlog kojim je to društvo tvrdilo da je Komisija, kako bi izvršila presudu od 12. srpnja 2011., Toshiba/Komisija (T-113/07, EU:T:2011:343), novčanu kaznu koja mu je izrečena trebala izračunati na temelju prihoda društva TM T&D za 2003. a ne na temelju početnog iznosa novčane kazne dodijeljenog tom poduzetniku, povrijedio načelo jednakog postupanja.

37 Društvo Toshiba podsjeća da je pred Komisijom i Općim sudom isticalo, s jedne strane, da je metodom izračuna novčane kazne koja mu je izrečena povrijeđeno načelo jednakog postupanja jer ta metoda nije odražavala individualnu težinu društva Toshiba u povredi prije osnivanja društva TM T&D, što je Opći sud zahtijevao u točki 290. presude od 12. srpnja 2011., Toshiba/Komisija (T-113/07, EU:T:2011:343), i što odgovara pristupu zauzetom naspram europskih poduzetnika. S druge strane, to je društvo tvrdilo da je Komisija početni iznos novčane kazne koja mu je izrečena trebala izračunati na temelju njegovih prihoda iz 2003., to jest, dodjeljivanjem mu 35 % prihoda koje je društvo TM T&D ostvarilo u 2003.

38 Društvo Toshiba ističe da je točka 115. pobijane presude neobrazložena s obzirom na to da, sama po sebi nesporna činjenica, da novčana kazna koja mu je izrečena nije mogla biti izračunana „na potpuno isti način” kao novčana kazna europskih poduzetnika ne može objasniti zašto je metoda koju je predložilo društvo Toshiba bila manje primjerena od Komisijine kako bi se osiguralo jednako postupanje između društva Toshiba i europskih poduzetnika.

39 Nadalje, činjenica na koju se Opći sud u točkama 116., 117. i 123. do 125. pobijane presude pozvao kako bi odbio metodu izračuna novčane kazne koju je predložilo društvo Toshiba, odnosno, da je društvo TM T&D bilo zajednički pothvat u potpunosti odgovoran za proizvodnju i prodaju GIS-a u 2003. koje je bilo zasebni subjekt od svojih dioničara, iako nije sporna, nebitna je u ovom kontekstu.

40 Korištenje početnog iznosa novčane kazne društva TM T&D održava samo težinu društva TM T&D u povredi, kao što je to utvrđeno u točki 66. sporne odluke i točki 128. pobijane presude, te ga je Komisija pravilno koristila kako bi izračunala novčanu kaznu koju plaća zajednički pothvat. Ipak, taj iznos ne odražava individualnu težinu društva Toshiba za razdoblje koje prethodi osnivanju tog zajedničkog pothvata.

41 Suprotno tomu, određivanje početnog iznosa novčane kazne društva Toshiba na temelju njegova teorijskog prihoda za 2003., koji odgovara 35 % prihoda koje je društvo TM T&D ostvarilo u 2003., bilo je objektivan kriterij kojim je pravilno odmjerena štetnost ograničavajućeg djelovanja društva Toshiba prije osnivanja društva TM T&D.

42 Ta je metodologija omogućila jednako postupanje prema društvu Toshiba kao prema europskim proizvođačima prilikom izračuna novčanih kazni. Naime, najprije je izračunan prihod koji se odnosi na društvo Toshiba. Zatim se na temelju tržišnog udjela društva Toshiba izračunanog na temelju tog prihoda to društvo moglo uvrstiti u jednu od kategorija početnih iznosa utvrđenih u Odluci iz 2007., u ovom slučaju, onu kojom je dodijeljen početni iznos od 9 milijuna eura.

43 S druge strane, metoda koju je odabrala Komisija navela ju je na to da odustane od te metodologije izračuna novčane kazne. Zbog dodjeljivanja dijela početnog iznosa novčane kazne društva TM T&D, društvu Toshiba dodijeljen je umjetan početni iznos od 10 863 199 eura, koji ne odgovara ni jednoj od kategorija početnih iznosa utvrđenih u Odluci iz 2007.

44 Metoda izračuna koju je predložilo društvo Toshiba nije u većoj mjeri umjetna od one koju je primijenila Komisija. Naime, izračun iznosa novčane kazne društva Toshiba u svakom slučaju zahtijeva posebna pravila. Opći je sud, među ostalim u točki 128. pobijane presude, propustio objasniti zašto je Komisijina metoda koja uključuje razdjeljivanje početnog iznosa novčane kazne društva TM T&D bila manje umjetna od one koju je predložilo društvo Toshiba koja se sastoji od razdjeljivanja prihoda društva TM T&D.

45 Iako je, kao što je Opći sud naveo u točki 121. pobijane presude, Komisija slijedila metodu koju je Opći sud spomenuo u presudi od 12. srpnja 2011., Toshiba/Komisija (T-113/07, EU:T:2011:343), kao prikladan primjer alternativne metode koji je u skladu s načelom jednakog postupanja, iz toga ne slijedi da je ta metoda bila prikladnija od one koju je predložilo društvo Toshiba te da se njome ne povređuje navedeno načelo. Jednako tako, činjenica da je društvo Toshiba najprije predložilo drugu metodu izračuna koja se temelji na početnom iznosu zajedničkog pothvata ne čini takvu metodu zakonitom.

46 Komisija smatra da je metodologija koju zastupa društvo Toshiba u svojoj žalbi u većoj mjeri umjetna od one upotrijebljene u spornoj odluci s obzirom na to da podrazumijeva upotrebu umjetne konstrukcije na temelju koje mu se dodjeljuje prihod za godinu u kojoj ga uopće nije ostvario.

47 U svakom slučaju, s obzirom na to da su društva Toshiba i Mitsubishi držala jednake udjele u zajedničkom pothvatu, bilo koji „prihod" društva Toshiba za 2003. u području GIS-a mogao se izračunati samo dodjeljivanjem 50 % prihoda zajedničkog pothvata tom društvu, dakle iznosa od 176,61 milijuna eura, koji odgovara tržišnom udjelu malo višem od 8 % a ne prihodu od 123,6 milijuna eura, koji odgovara 35 % prihoda zajedničkog pothvata, i tržišnom udjelu od 5,6 % kao što to tvrdi društvo Toshiba.

48 Čak i ako bi Sud smatrao da je Komisija novčanu kaznu mogla izračunati na način koji sad zastupa društvo Toshiba, time se ne bi dokazalo da je Komisija počinila pogrešku koja se tiče prava.

49 Naime, rasprava se ne vodi o najboljoj mogućoj metodi, nego o zakonitosti one koja je primijenjena u spornoj odluci. Komisija s tim u vezi ističe da je metoda koju sada zastupa društvo Mitsubishi drukčija od one koju je to društvo prvotno predlagalo koja se sastojala od podjele početnog iznosa novčane kazne zajedničkog pothvata izračunane na temelju njegova prihoda za 2003. na jednake dijelove između društava Toshiba i Mitsubishi i one koju zastupa Opći sud u presudi od 12. srpnja 2011., Toshiba/Komisija (T-113/07, EU:T:2011:343). Stoga se ne može tvrditi da je ta metoda jedina koja se može upotrijebiti kako bi se odredila novčana kazna društva Toshiba s obzirom na prihod iz 2003.

50 Komisija zaključuje da Opći sud nije počinio nikakvu pogrešku koja se tiče prava s obzirom na to da nije odstupio od načela usporedivosti prihoda „različitih poduzetnika", jer predmetni poduzetnik koji je ostvario prihod u 2003. može biti jedino zajednički pothvat.

Ocjena Suda

51 Opći je sud, pozivajući se među ostalim na uvodne izjave 62. i 66. sporne odluke, pravilno presudio, uglavnom zbog razloga navedenih u točkama 114. do 117. i 123. do 125. pobijane presude, da je Komisija iz činjenice da društvo Toshiba nije ostvarilo prodaju GIS-a u referentnoj godini 2003. mogla zaključiti da je za tog poduzetnika neprikladno izračunati virtualni prihod umjetnim razdjeljivanjem prihoda društva TM T&D za 2003., zanemarivanjem činjenice da je taj zajednički pothvat djelovao na tržištu tijekom referentne godine kao subjekt zaseban od svojih dioničara.

52 Naime, okolnost da društvo Toshiba u 2003. nije ostvarilo vlastiti prihod u sektoru GIS-a čimbenik je na temelju kojeg se situacija tog društva objektivno razlikuje u odnosu na onu drugih poduzetnika koji su sudjelovali u zabranjenom sporazumu, osobito europskih poduzetnika, iz čega proizlazi da je novčanu kaznu koja mu je izrečena trebalo izračunati na temelju stvarnog prihoda kakav je društvo TM T&D ostvarilo u 2003. a ne na temelju virtualnog prihoda dobivenog dijeljenjem prihoda društva TM T&D.

53 Kao što je Opći sud istaknuo u točki 125. pobijane presude, pristup za koji se zalaže društvo Toshiba značio bi odstupanje od namjere Komisije da pri određivanju iznosa novčanih kazni uzme u obzir prihode ostvarene tijekom 2003.

54 Na temelju metode izračuna koju predlaže društvo Toshiba, zato što bi dovela do usporedbe njegovih virtualnih prihoda sa stvarnim prihodima europskih poduzetnika, ne bi se, osim toga, mogao odrediti početni iznos novčane kazne za društva Toshiba i Mitsubishi koji primjereno odražava njihovu težinu u povredi u 2003., konkretnije, kumulativnu težinu koju su ti poduzetnici davali posredstvom društva TM T&D, kao što je Komisija u biti navela u uvodnoj izjavi 66. sporne odluke.

55 Kako je nezavisni odvjetnik istaknuo u točki 102. svojeg mišljenja, također je dvojbeno da ta alternativna metoda omogućava izravniju uporabu prihoda društva TM T&D u 2003. i daje točniji prikaz tržišnog položaja društva Toshiba u toj godini s obzirom na to da ona zahtijeva poduzimanje dvaju dodatnih koraka, to jest, izračun fiktivnog prihoda društva Toshiba u 2003. te, na toj osnovi, određivanje njegova fiktivnog tržišnog udjela u toj godini.

56 Konačno, iako je društvu Toshiba u spornoj odluci dodijeljen početni iznos novčane kazne koji ne odgovara ni jednom početnom iznosu dodijeljenom skupinama definiranim u Odluci iz 2007., ta je okolnost samo posljedica činjenice da je, u toj odluci, početni iznos društva Toshiba izračunan korištenjem dijela početnog iznosa društva TM T&D. S obzirom na to da društvo Toshiba ne tvrdi da je Komisija, uvrštavanjem društva TM T&D u drugu skupinu definiranu u navedenoj odluci, povrijedila načelo jednakog postupanja, ono ne može tvrditi da mu je dodijeljen viši početni iznos novčane kazne od onog koji je dodijeljen poduzetnicima usporedive veličine.

57 S obzirom na prethodno navedeno, drugi žalbeni razlog valja odbiti.

Treći žalbeni razlog koji se temelji na povredi načela jednakog postupanja u pogledu određivanja stupnja odgovornosti društva Toshiba u odnosu na europske sudionike u povredi

Argumentacija stranaka

58 Svojim trećim žalbenim razlogom, društvo Toshiba prigovara Općem sudu da je počinio pogrešku koja se tiče prava presudivši u točkama 141. i 142. pobijane presude da Komisija nije povrijedila načelo jednakog postupanja time što je u spornoj odluci odbila njegov zahtjev da mu se izrekne novčana kazna u manjem iznosu s obzirom na to da je njegov stupanj odgovornosti niži od onog europskih sudionika u povredi.

59 Društvo Toshiba smatra da iz sudske prakse proizlazi da prilikom izricanja novčanih kazni Komisija mora, nakon što utvrdi postojanje zabranjenog sporazuma i njegove sudionike, ispitati relativnu težinu sudjelovanja svakog poduzetnika i sankciju prilagoditi pojedinačnom ponašanju i posebnim značajkama sudjelovanja predmetnog poduzetnika u jedinstvenoj i trajnoj povredi.

60 Opći je sud u točki 142. pobijane presude pogrešno presudio da se „doprinos [društva Toshiba] povredi može usporediti s doprinosom europskih poduzetnika”, što znači da Komisija nije povrijedila načelo jednakog postupanja zbog razloga, navedenog u točki 141. te presude, što je provedba zajedničkog dogovora bila „doprinos potreban” za ciljeve povrede u cijelosti ili „preduvjet” za dodjelu projekata među europskim proizvođačima.

61 U ovom slučaju, očito je naime da japanski poduzetnici na tržištu EGP-a nisu uzrokovali jednaku štetu te su manje doprinijeli ukupnoj povredi nego europski proizvođači jer su potonji otišli još dalje dijeleći europske projekte koluzivnim radnjama.

62 Komisija tvrdi da je treći žalbeni razlog nedopušten jer izlazi iz okvira argumentacije društva Toshiba u prvostupanjskom postupku.

63 Naime, tim se žalbenim razlogom osporava potvrda, u spornoj odluci, utvrđenja iz Odluke iz 2007. u vezi s relativnom težinom povrede koju je počinilo društvo Toshiba. Ta utvrđenja, iako se osporavaju u okviru petog tužbenog razloga istaknutog pred Općim sudom u predmetu u kojem je donesena pobijana presuda, nisu bila dio argumentacije tog društva kao što je to ono priznalo u prvostupanjskom postupku u svojoj replici. Doista, društvo Toshiba je u toj replici odustalo od svojih argumenata o tom pitanju relativne težine svoje povrede.

64 Komisija podredno tvrdi da je treći žalbeni razlog nedopušten zato što se odnosi na pitanje koje je pravomoćno riješeno.

65 U presudi od 12. srpnja 2011., Toshiba/Komisija (T-113/07, EU:T:2011:343), Opći je sud svoju ocjenu težine povrede koju je počinilo društvo Toshiba povezao s pitanjem jedinstvene i trajne povrede. Međutim, s obzirom na to da je to pitanje u ovom trenutku pravomoćno riješeno, ne može ga se dovoditi u pitanje u ovom postupku.

66 Naposljetku, Komisija tvrdi da treći žalbeni razlog treba odbiti ako Sud presudi da je dopušten. S tim se u vezi poziva na načelo koje proizlazi iz sudske prakse u skladu s kojim činjenica da poduzetnik nije izravno sudjelovao u svim sastavnim elementima sveukupnog zabranjenog sporazuma ne može ga osloboditi odgovornosti za povredu ako se utvrdi da je svakako morao znati, s jedne strane, da je koluzija u kojoj je sudjelovao bila dio sveukupnog plana i, s druge strane, da je taj sveukupni plan uključivao sve sastavne elemente zabranjenog sporazuma.

Ocjena Suda

– Dopuštenost

67 Treba odbiti dva prigovora nedopuštenosti koja ističe Komisija.

68 Kad je riječ o, kao prvo, argumentu da pitanje na koje se odnosi treći žalbeni razlog nije bilo izneseno pred Općim sudom, mora se utvrditi da je to doista bilo tako. Naime, u svojem petom tužbenom razlogu društvo Toshiba tvrdilo je da Komisija u trenutku utvrđivanja novčane kazne nije uzela u obzir navodni doprinos tog društva zabranjenom sporazumu, osobito kada je utvrdila njezin početni iznos, čime je povrijeđeno načelo jednakog postupanja. Osim toga, u svojoj replici pred Općim sudom društvo Toshiba nije povuklo taj peti tužbeni razlog.

69 Kao drugo, kad je riječ o Komisijinu prigovoru u vezi s načelom pravomoćnosti, treba utvrditi da se on temelji na premisi da društvo Toshiba u svojoj žalbi osporava postojanje jedinstvene i trajne povrede.

70 Međutim, to nije tako jer se treći žalbeni razlog samo odnosi na zasebno pitanje određivanja iznosa novčane kazne izrečene društvu Toshiba s obzirom na težinu povrede za koju se tereti.

71 S druge strane, potonje je pitanje, koje se ne odnosi na pitanje postojanja jedinstvene i trajne povrede koja je ustanovljena u pogledu društva Toshiba, nego na određivanje iznosa novčane kazne s obzirom na težinu povrede za koju se to društvo tereti, Opći sud posebno ispitao u presudi od 12. srpnja 2011., Toshiba/Komisija (T-113/07, EU:T:2011:343).

72 Naime, u točkama 258. do 261. navedene presude Opći je sud odbio prvi dio četvrtog tužbenog razloga društva Toshiba kojim je to društvo tvrdilo da Komisija nije uzela u obzir činjenicu da je relativna težina njegova sudjelovanja u zabranjenom sporazumu bila manja od one za koju se terete europski proizvođači, zato što je društvo Toshiba isključivo sudjelovalo u zajedničkom dogovoru na temelju kojeg se obvezalo da neće dostavljati ponude za projekte u vezi s GIS-om u Europi, dok su europski proizvođači sudjelovali i u sporazumu EQ čiji je cilj bio podjela tih projekata.

73 Zatim treba istaknuti da je protiv presude Općeg suda od 12. srpnja 2011., Toshiba/Commission (T-113/07, EU:T:2011:343) uložena žalba Sudu.

74 Nakon odbijanja te žalbe presudom od 19. prosinca 2013., Siemens i dr./Komisija (C-239/11 P, C-489/11 P i C-498/11 P, neobjavljena, EU:C:2013:866), presuda Općeg suda od 12. srpnja 2011., Toshiba/Komisija (T-113/07, EU:T:2011:343), točnije njezina izreka kao i obrazloženje koje je njezin neophodan temelj postala je konačna (vidjeti u tom smislu presudu od 19. veljače 2009., Gorostiaga Atxalandabaso/Parlament, C-308/07 P, EU:C:2009:103, t. 57.).

75 Točno je da u svojoj žalbi protiv presude Općeg suda od 12. srpnja 2011., Toshiba/Komisija (T-113/07, EU:T:2011:343), društvo Toshiba nije pobijalo točke 258. do 262. te presude.

76 Međutim, u skladu s člankom 169. Poslovnika Suda, žalbeni zahtjev usmjeren je na potpuno ili djelomično ukidanje pobijane odluke Općeg suda, kakva proizlazi iz izreke te odluke.

77 Iz toga slijedi da društvo Toshiba u svojoj žalbi protiv presude Općeg suda od 12. srpnja 2011., Toshiba/Komisija (T-113/07, EU:T:2011:343), nije moglo pobijati obrazloženje iz točaka 258. do 262. te presude a da ne dovede u pitanje njezinu izreku jer je njome Opći sud poništio novčanu kaznu koja je tom društvu izrečena.

78 Društvu Toshiba ne može se prigovoriti to da to obrazloženje nije pobijalo u svojoj žalbi pred Sudom, nego to da se ona odnosila samo na obrazloženje presude Općeg suda od 12. srpnja 2011., Toshiba/Komisija (T-113/07, EU:T:2011:343), u vezi s povredom za koju se to društvo teretilo.

79 Nikoga se ne može prisiliti da djeluje protiv vlastitih interesa kako bi očuvao svoja postupovna prava među kojima je i pravo ulaganja žalbe Sudu.

80 Stoga Opći sud nije povrijedio pravomoćnost presude Općeg suda od 12. srpnja 2011., Toshiba/Komisija (T-113/07, EU:T:2011:343) ispitivanjem, u točkama 139. do 141. pobijane presude, pitanja usklađenosti s načelom jednakog postupanja određivanja novčane kazne izrečene društvu Toshiba s obzirom na težinu povrede za koju se to društvo tereti u odnosu na onu koja je utvrđena za europske proizvođače.

– *Meritum*

81 Opći sud je u točkama 141. i 142. pobijane presude presudio da je, a da pritom nije počinio pogrešku koja se tiče prava, s obzirom na to da je sudjelovanje japanskih poduzetnika bilo „preduvjet” za stvarnu provedbu sporazuma EQ u kojem su sudjelovali samo europski poduzetnici i da je, stoga, poštovanje obveza japanskih proizvođača na temelju zajedničkog dogovora predstavljalo „doprinos potreban” za funkcioniranje povrede, trebalo zaključiti da je doprinos društva Toshiba povredi usporediv s onim europskih poduzetnika.

82 Osim toga, Opći se sud se u točki 141. pobijane presude pozvao na točku 261. presude od 12. srpnja 2011., Toshiba/Komisija (T-113/07, EU:T:2011:343), u kojoj je taj sud također pravilno presudio da je, s obzirom na to da se društvo Toshiba na temelju zajedničkog dogovora obvezalo da neće djelovati na tržištu EGP-a, njegovo sudjelovanje i u sporazumu EQ čiji je cilj bio podjela projekata GIS-a na tržištu EGP-a bilo nepotrebno. Činjenica da društvo Toshiba nije sudjelovalo u sporazumu EQ bila je, naime, nebitna te nije bila posljedica njegova izbora.

83 Drugim riječima, kao što je to nezavisni odvjetnik istaknuo u točki 134. svojeg mišljenja, činjenica da društvo Toshiba nije sudjelovalo u sporazumu EQ samo je posljedica njegova sudjelovanja u zajedničkom dogovoru i stoga ne znači da je njegovo ponašanje bilo manje ozbiljno od onog europskih proizvođača.

84 U tim okolnostima, društvo Toshiba nije moglo prigovarati Komisiji zato što mu nije smanjila novčanu kaznu zbog činjenice da nije sudjelovalo u sporazumu EQ.

85 S obzirom na prethodno navedeno, treba utvrditi da treći žalbeni razlog nije osnovan te ga treba odbiti.

86 Stoga, s obzirom na to da se ni jedan žalbeni razlog društva Toshiba ne može prihvatiti, žalbu treba odbiti.

Troškovi

87 Na temelju članka 184. stavka 2. svojega poslovnika, kad žalba nije osnovana, Sud odlučuje o troškovima. Sukladno članku 138. stavku 1. Poslovnika, koji se primjenjuje na žalbeni postupak na temelju članka 184. stavka 1. istoga poslovnika, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove.

88 Budući da je Komisija podnijela zahtjev da se društvu Toshiba naloži snošenje troškova i da ono nije uspjelo u svojim žalbenim zahtjevima, treba mu naložiti snošenje troškova.

Slijedom navedenoga, Sud (sedmo vijeće) proglašava i presuđuje:

1. **Žalba se odbija.**

2. **Društvu Toshiba Corp. nalaže se snošenje troškova.**

Potpisi